

1.- CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A LA FORMACIÓ DEL PEDAGOG:

Es tracta d'una matèria *de caire bàsic o fonamental* que introdueix l'alumne en les veritables arrels de la pràctica educativa en el decurs dels segles fins al present. Les funcions professionals i acadèmiques del pedagog relacionades amb l'assignatura són ben diferents i en qualsevol cas essencials: el pedagog en formació, alumne de Ciències de l'Educació, desenvolupa la seva formació i més endavant la seva pràctica en un context globalitzat i multicultural que només pot ser entès i transformat a partir del coneixement històric. Prescindir de la història és tornar a la barbàrie. La història fa la funció que té el retrovisor del cotxe o moto. Ajuda a tenir totes les dimensions dels problemes i a tocar de peus a terra a l'hora d'intervenir. També és molt important que el pedagog en formació connecti la història cultural i educativa general amb la història del seu propi país.

2.- COMPETÈNCIES I OBJECTIUS:

El present programa d'història de l'educació estimula competències com el treball en equip i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar), la anàlisi crítica del treball personal i la activació de mesures per millorar-lo, naturalment l'adopció d'una "*actitud i un comportament ètic [per tal d'] obrar d'acord als principis deontològics de la professió*", al mateix temps que ajuda l'educand a avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats per preveure'n l'evolució.

La història permet situar les intervencions actuals per tal de millorar la realitat i acceptar les noves propostes, i a més aporta informació rellevant sobre el fet educatiu, afavorint la anàlisi dels elements que hi entren en joc, reconstituïnt-los, relacionant-los i afavorint comparacions entre ells a en base a conceptes preestablerts. La història de l'educació és essencial per entendre l'evolució dels àmbits educatius formal, no formal i informal.

El curs preten que l'alumne utilitzi "*la llengua, oral, escrita i altres sistemes de comunicació adequant-los a les diverses tecnologies i canals comunicatius presents en la societat actual, tot construint missatges coherents i eficaços tan interactius, receptius com productius, els quals li permetran participar activament i crítica en les situacions educatives /comunicatives pròpies de la professió*". Els pedagogs de la història han estat grans comunicadors: pensem en Isòcrates, Plató, Llull, Rousseau o Freire, per citar només uns exemples il·lustres.

Promou l'exploració sistemàtica de contextos educatius adreçada a la producció de nou coneixement pel seu canvi i millora. Cerca desenvolupar un procés sistemàtic de recollida d'informació, valorant les evidències recollides a partir de criteris clars, generalment preestablerts, per a la presa de decisions i la seva execució en el context educatiu. Així, l'avaluació educativa fa referència a l'avaluació dels aprenentatges, dels programes, de les institucions i, en definitiva, de tot el procés educatiu.

Identifica tipologia de recursos, sap on localitzar-los i els administra. En el cas de recursos didàctics els sap elaborar, construir i emprar. En el cas de recursos materials i funcionals els organitza, distribueix i gestiona de forma eficaç

Desenvolupa habilitats de treball, d'estudi, d'investigació, tant personal com en equip i potencia la capacitat autocrítica necessària per reflexionar sobre la que es realitza per generar noves accions. Suposa la maduració d'actituds com la flexibilitat, la imaginació, l'obertura a noves informacions, situacions i metodologies. Suposa també saber usar les possibles fonts d'informació i emprar si és necessari mitjans tecnològics per accedir a elles.

Pel que fa als objectius de l'assignatura, en concret, són els següents: 1.Descobrir les dimensions històrica i social del fet educatiu. 2.Familiaritzar-se amb la metodologia bàsica d'aquesta branca històrica, tot utilitzant-la. 3.Connectar activament la Història General de l'Educació amb la Història de la Civilització. 4.Interrelacionar la història "general" de les idees i pràctiques educatives amb la història de l'educació del propi país. 5.Mitjançant l'acompliment dels quatre objectius anteriors, aquest programa possibilita elements de reflexió sobre la teoria i pràctica educativa en diverses formacions històrico-socials. 6.- Adquisició de referents mínims sobre la història educativa dels Països Catalans.

3.- CONTINGUTS:

Temàtiques que s'aniran tractant en el desenvolupament de l'assignatura, agrupades per mòduls:
Mòdul A: 1. Introducció a la història de l'educació: concepte, objecte i mètodes de la disciplina. Les fonts de la Història de l'educació.- La Història local del fet educatiu. El mètode biogràfic.

Mòdul B: 2.-L'educació a les civilitzacions orientals: l'herència secular i el seu pes en la història contemporània. 3.-La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents clàssics (Grècia i Roma). Plató. 4.-Cristianisme. Feudalisme. Educació medieval. Ramon Llull.5.-Humanisme i Renaixement. Reforma i Contra Reforma. Arqueologia del col·legi modern. Vives. Els jesuïtes. 6.-Absolutisme i educació: el Barroc. El naixement de la Didàctica. Comenius. 7.-La pedagogia de la Il·lustració. Rousseau. Kant. B. Reixach.

Mòdul C: 8.-La Revolució Francesa i el seu impacte a l'àmbit educatiu. 9.-L'educació als països germànics, de la Il·lustració a l'Idealisme. Pestalozzi. Herbart. 10.-L'ensenyament a Gran Bretanya i Amèrica, entre la Il·lustració i el Liberalisme. 11.-Educació, món obrer, socialisme: socialistes utòpics, Proudhon, Marx, etc. 12.-Democràcies liberals europees i desenvolupament dels sistemes educatius al segle XIX. La Llei Moyano. La Restauració borbònica. Tolstoi.

Mòdul D : 13.-L'ensenyament al món entre 1900 i 1918. Significació de l'Escola Nova. La Mancomunitat. Eugeni de'Ors. Francesc Ferrer i Guàrdia. Joan Bardina. Rosa Sensat. Alexandre Galí. Eladi Homs. 14.-L'educació i l'escola al període d'entre guerres (1918-1939): capitalisme i comunisme. La II República i el CENU. J. Xirau. J. Puig Elias. Makarenko. Korczak. 15.-Feixisme i nazisme. El franquisme. Jeroni de Moragas.

Mòdul E: 16.- 1945-1968: democràcia i escola de masses. Barbiana. 17.- 1945-1968: l'educació colonial i post-colonial. 18.-L'educació al món entre 1968 i 1989. Illich. Freire. 19.-La història de l'educació del període immediat: dècada dels 90. Evolució del sistema educatiu català.

Mòdul F: L'evolució educativa a civilitzacions no occidentals: Països àrabs, Extrem Orient, Amèrica Llatina.

4.- PLA DE TREBALL I HORES ESTIMADES:

El treball de la matèria es farà a partir de diversos elements: 1/ les exposicions del professor; 2/ les presentacions de textos/debat a classe; 3/ els exercicis i activitats pràctiques; 4/ treball tutoritzat d'iniciació a la recerca.

El professor prescriurà la lectura de textos clàssics i de documents rellevants d'història de l'educació. L'aprofitament d'aquestes lectures serà avaluat als successius controls escrits.

Periòdicament hi haurà un control individual escrit (avaluació contínua del programa).

Pel que fa a la gestió del treball en l'assignatura cal distingir entre hores presencials teòriques, hores no presencials i hores d'avaluació, les hores d'estudi, les hores dels grups d'activitats acadèmicament dirigides, els exàmens i l'assistència individual i de grups reduïts en el marc de les tutories.

L'ensenyament presencial a l'aula es desenvoluparà al llarg del curs (22 setmanes) i constarà d'exposicions a càrrec del professor, exposicions en grup, exposicions de convidats, debats, treball en grup, etc., a més dels controls periòdics (dos per semestre), i l'examen final.

L'ensenyament dirigit es farà a l'aula durant 4 setmanes repartides al llarg del curs i en altres espais de la Facultat, i té un caire sobretot d'orientació metodològica envers el Projecte tutoritzat de "*treball de petita descoberta*", treball elemental de iniciació a la recerca en història de l'educació, a confeccionar individualment o en grup al llarg del curs.

L'orientació en el treball dirigit també tindrà per objectiu oferir instruments i metodologia a l'estudiant pel que fa a la lectura de textos i documents històrics. Un altre element de l'ensenyament dirigit en la assignatura d'història de l'educació tindrà com a argument les visites guiades a museus i exposicions o institucions d'interès històric i educatiu. Com a mínim això suposarà 10 hores durant el curs.

Finalment tenim l'ensenyament autònom: lectures, estudi personal, preparació dels controls en la matèria, organització dels apunts i/o material, i en particular, recerca d'informació tant en relació al programa (continguts) de l'assignatura com de cara al treball de "*petita descoberta*". En aquest sentit, hi ha previstes les preceptives tutories lliures individuals o de grup (tres hores setmanals).

Història Educació	<i>E-A PRESENCIAL</i> (A l'aula)		<i>E-A DIRIGIT</i> (dintre i fora de l'aula)		<i>E-A AUTÒNOM</i> (fora de l'aula)	
Agents regulars (*)	Alumne	Professor	Alumne	Professor	Alumne	Professor
Estimació en hores	46 h.	44 h.	74 h.	36 h.	30 h.	50 h.

Total professor: 130 hores

Total alumne: 150 hores.

(*) No computem l'estimació en hores d'altres agents formatius, com els conferenciantes convidats o el director de museu en una visita.

Distribució de tasques i hores estimades del pla de treball:

E-A PRESENCIAL	Estudiant	Assimila, pren notes, planteja dubtes, qüestions complementàries: Presenta, debat, contrasta Pren notes, debat, contrasta	Resol
	44 hores	(40 hores)	(6 hores)
	Professor	Explicació del professor	Controls periòdics i examen final
	44 hores	(40 hores)	(4 hores)
E-A DIRIGIT (dintre i fora de l'aula)	Estudiant	Treball iniciació recerca Busca documents, analitza críticament fonts primeres, contrasta, debat, resol, exposa. Participa, discuteix, síntesis personals i grupals	Analitza críticament, resumeix, valora. Lectures orientades de manuals i documents.
	74 h.	(40 hores)	(34 hores)
	Professor	Orienta, qualifica	Orienta, qualifica
	36 h.	(26 hores)	(10 hores)
E-A AUTÒNOM (fora de l'aula)	Estudiant	Estudi personal: preparació exàmens i auto organització material. Tutoria lliure. Recerca informació. Lectura ampliades.	Professor Tutoria lliure Preparació classes Preparació exàmens Coordinació amb altres professors
	30 h.	30 h	50 h.

5. PREVISIÓ DE CALENDARI

Previsió de calendari		
PRIMER SEMESTRE	Distribució procés E/A presencial.	E-A DIRIGIT (dintre i fora de l'aula) .
Set. 0 19-22 Setembre	Iniciació del procés. Presentació del programa de curs. 1. Introducció a la història de l'educació: concepte, objecte i mètodes de la disciplina.	
Set.1 26-29 Setem.		Passi film <i>Les Coristes</i>
Set. 2		Seminari film <i>Les Coristes</i>

3-5 Octubre		
Set. 3 10-13 Octubre		Tutorització treballs i redacció .
Set. 4 7-20 Octubre		Tutorització treballs i redacció tema.
Set. 5 24-27 Octubre		Exposició temes
Set. 6 1-3 Novembre		Exposició dels temes i conclusió de l'activitat.
Set. 7 7-10 Novembre	Les fonts de la Història de l'educació.- La Història local del fet educatiu. El mètode biogràfic	Com realitzar el treball de "petita descoberta" 10 nov.: Seminari per a repetidors de l'assignatura
Set. 8 14-17 Novembre	2.-L'educació a les civilitzacions orientals :l'herència secular i el seu pes en la història contemporània.. Guió del treball (grup): (a lliurar el 17 de novembre de 2005)	
Set. 9 21-24 Novembre		L'educació a 4 civilitzacions antigues. Elaboració per grups del tema, exposició del mateix i conclusió de l'activitat.
Set. 10 28 novembre- 1 de desembre	1 desembre: PRIMER CONTROL	
Set. 11 5-8 desembre	3.-La gènesi dels sistemes educatius moderns:els precedents clàssics (Grècia i Roma). Plató. La oratòria.	
Set. 12 12-15 Desem	3.-La gènesi dels sistemes educatius moderns: els precedents clàssics (Grècia i Roma). Plató. La oratòria.	Preparació exercicis de retòrica
Set. 13 19-20 Desem.		Pràctica exercicis de retòrica i judici popular.

Set. 14 9-12 Gener	4.-Cristianisme. Feudalisme. Educació medieval. Ramon Llull. Universitats.	
Set. 15 16-19 Gener	5.-Humanisme i Renaixement. Reforma i Contrarreforma. Arqueologia del col·legi modern.Vives. Els jesuïtes. 6.-Absolutisme i educació: el Barroc. El naixement de la Didàctica. Comenius.	
Set. 16 23-26 Gener	6.-Absolutisme i educació: el Barroc. El naixement de la Didàctica. Comenius. Segon control: 26 de gener de 2006	
Set. 17 30 gener-3 febrer		Seminari treball de petita descoberta (grups). 3 de febrer: Estat de la descoberta: intercanvi d'experiències.
Setmanes del 6 al 10 i del 13 al 17 de febrer Practicum Setmana del 20 al 24 de febrer Setmana Intersemestral		
SEGON SEMESTRE	Distribució procés E/A presencial.	E-A DIRIGIT (dintre i fora de l'aula).
Set. 1 27 febrer –2 Març	Passi del film del segon semestre	
Set. 2 6-9 Març		Treball en seminari sobre el film. Elaboració i tutorització de materials.
Set. 3 13-16 Març		Treball en seminari sobre el film. Presentació, debat i conclusions treball de grups.
Set. 4 20-23 Març	7.-La pedagogia de la Il·lustració. Rousseau. Kant. B. Reixach. 8.-La Revolució Francesa i el seu impacte a l'àmbit educatiu	
Set. 5	9.-L'educació als països germànics, de	

27-30 Març	la Il·lustració a l'Idealisme. Pestalozzi. Herbart. 10.-L'ensenyament a Gran Bretanya i Amèrica, entre la Il·lustració i el Liberalisme. 11.-Educació, món obrer, socialisme: socialistes utòpics, Proudhon, Marx, etc.	
Set. 6 3-6 Abril	12.-Democràcies liberals europees i desenvolupament dels sistemes educatius al segle XIX. La Llei Moyano. La Restauració borbònica. Tolstoi. 27 Març: primer control del segon semestre (inclou l'activitat de seminari a partir del film del segon semestre).	Visita a museu, opcional.
Set. 7 18-20 Abril	13.-L'ensenyament al món entre 1900 i 1918. Significació de l'Escola Nova. La Mancomunitat. Eugeni de'Ors. Francesc Ferrer i Guàrdia. Joan Bardina. Rosa Sensat. Alexandre Galí. Eladi Homs.	Visita a arxiu, opcional.
Set. 8 24-27 Abril	14.-L'educació i l'escola al període d'entre guerres (1918-1939): capitalisme i comunisme. La II República i el CENU. J. Xirau. J. Puig Elias. Makarenko. Korczak.	
Set. 9 2-4 Maig	15.-Feixisme i nazisme. El franquisme..	
Set. 10 8-11 Maig	16.-1945-1968: democràcia i escola de masses. Barbiana. 17.-1945-1968: l'educació colonial i post-colonial . Mòdul F: L'evolució educativa a civilitzacions no occidentals: Països àrabs, Extrem Orient, Amèrica Llatina.	
Set. 11 15-18 Maig	18 i 19 .-L'educació al món entre 1968 i 1989. Illich. Freire. La darrera dècada franquista. Procés educatiu en l'actual restauració borbònica. La dècada dels 90. Evolució del sistema educatiu català.	

Set. 12 22-25 Maig	22 de maig: segon control del segon semestre	Seminaris Treball de recerca (petita descoberta)
Set. 13 29-1 Juny		Seminaris Treball de recerca (petita descoberta)
Set. 14 5-8 Juny	(5 de juny 2006: Lliurament del Treball de Petita Descoberta). Avaluació de la marxa general del curs	8 de juny 2006: Seminari per a repetidors de l'assignatura
Set. 15 12-15 Juny		<i>Presentació i avaluació per Grups del Treball de Petita Descoberta</i>
Set. 16 19-22 Juny	19 de juny: repesca dels quatre controls de curs.	<i>Presentació i avaluació per Grups del Treball de Petita Descoberta</i>
Set. 17 26-29 juny		29 de juny revisió notes
SETEMBRE: prova 4-9-06, 11.30 h.		

6.- AVALUACIÓ I ACREDITACIÓ DELS APRENENTATGES:

Primer quadrimestre:

Guió del treball (grup): 10% (a lliurar a la darrera classe abans vacances Nadal)

2 controls periòdics sobre el temari del curs (individual): 25%

Segon quadrimestre:

Treball de curs(grup): 40 % (a lliurar el 5 de juny de 2006).

2 controls periòdics sobre el temari del curs (individual) : 25%

La nota final serà la mitjana del Treball de grup (50 %) i dels controls periòdics sobre el temari del curs (50 %)¹. Ara bé, l'alumne ha d'haver assolit, de cada part (treball de grup i temari del curs), com a mínim un 4, 5 (sobre 10).

7.- MATERIALS:

Bibliografia

A banda de la bibliografia que s'indica per als diferents temes, l'alumne pot utilitzar:

Salmon, P. (1969), *Historia y Crítica. Introducción a la metodología histórica*, Barcelona: Teide

Beck, R. (1965), *Historia social de la educación*. México: Uteha

Bowen, J. (1985): *Historia de la Educación occidental*. (3 tomos), Barcelona: Herder

M.E.C (1985), *Breviarios de Educación, II. De las Cortes de Cádiz a la revolución de 1868*, Madrid: MEC

Monés, J. (1978), *El pensamiento escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833 1938)* La Magrana: Barcelona

Ponce, A. (1981), *Educación y lucha de clases*, Madrid: Akal

Santoni Rugiu, A. (1981), *Historia social de la educación*. Barcelona: Reforma de la Escuela

8. INFORMACIONS COMPLEMENTÀRIES:

És bàsic tenir en compte que aquests quadres horaris i els calendaris que en resulten són per facilitar el treball ordenat i sobretot l'aprofitament de la matèria. En cap cas s'han d'executar maquinalment sinó de manera flexible i sempre pensant en els objectius formatius finals. En aquest sentit, la seva aplicació és orientativa i mai vinculant. Vol dir que, en funció de diverses circumstàncies immanents al desenvolupament de l'assignatura o per causes externes, **aquestes previsions poden ser objecte de retocs**.

Programa i exercicis de seminari, així com alguna altra documentació, aniran apareixent al Campus Virtual.

Recordatori:

- **10 nov.: Seminari per a repetidors de l'assignatura**
- **Guió del treball (grup): (a lliurar el 17 de novembre de 2005)**
- **1 desembre: PRIMER CONTROL**

¹ En l'avaluació "controls periòdics sobre el temari del curs" queda inclosa la valoració dels treballs que individualment o en grup l'alumne hagi anat fent, valorada mitjançant el lliurament opcional d'un dossier de d'exercicis i activitats del curs.

- ◆ **SEGON CONTROL: 26 de gener de 2006**
- ◆ **3 de febrer: Estat de la descoberta: intercanvi d'experiències.**
- ◆ **27 Març: PRIMER CONTROL del segon semestre (inclou l'activitat de seminari a partir del film del segon semestre).**
- ◆ **22 de maig: SEGON CONTROL del segon semestre**
- ◆ **(5 de juny 2006: LLIURAMENT DEL TREBALL DE PETITA DESCOBERTA).
Avaluació de la marxa general del curs**
- ◆ **8 de juny 2006: Seminari per a repetidors de l'assignatura**
- ◆ **19 de juny: REPESCA dels quatre controls de curs.**
- ◆ **29 de juny REVISIÓ DE NOTES**

◆ **SETEMBRE: PROVA 4-9-06, 11.30 h.**